

Millennium Ecosystem Assessment

Den nya synen på miljöutvecklingen - om ekosystemtjänster och välfärd

Dr. Line Gordon

Stockholm Resilience Center
and Stockholm Environment Institute

Millennium Ecosystem Assessment

Unikt fokus på länken mellan ekosystem och människor

Vilken betydelse har ekosystem för att möta utvecklingsmål?

Hur har förändringar i ekosystem påverkat välfärd och utvecklingsmöjligheter under de senaste decennierna och för framtiden

Ett mänskligt bi - Handpollinering av äpplen i södra Kina

På grund av minskning av bin och
andra pollinerare

Pollinering av kaffe i Costa Rica

Två gånger fler bin besöker
blommor nära skogen

Kaffeplantor nära skogen hade 20%
högre skördar och 27% färre
deformerade bönor

Naturens ”gratistjänster” i fokus

Producerande

- mat
- brännved
- fibrer
- genetiska resurser

Reglerande

- klimatreglering
- reglering av sjukdomar
- minskning av översvämningar
- vattenrening

Kulturella

- spitiuella värden
  - rekreation
- estetiska värden
  - utbildande
  - inspiration

Understödjande

Tjänster nödvändiga för andra tjänster.

- Jordformation
- Näringscykler
- Vattencykeln

Ett mer antropocentriskt synsätt på naturen

1: En planet dominerad av människan

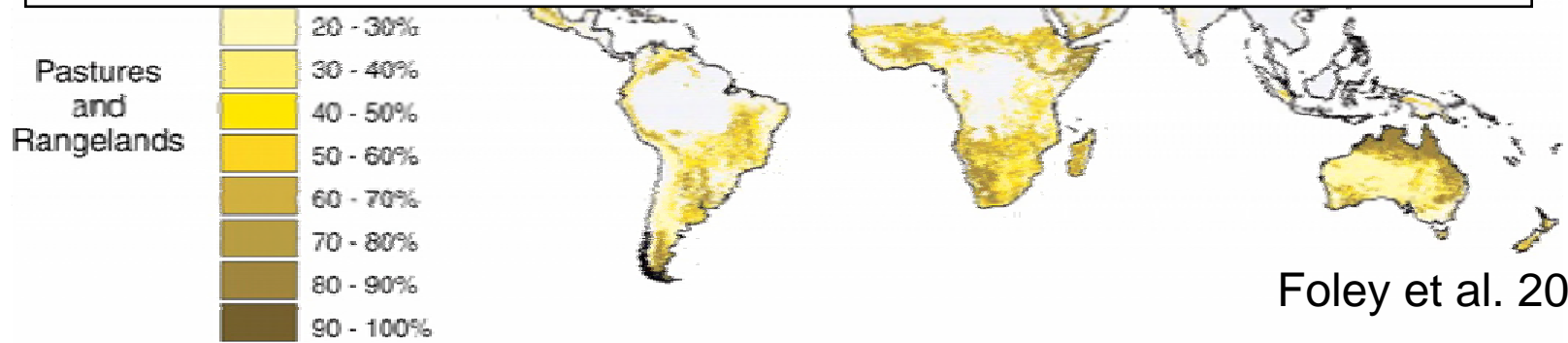
Exempel - jordbrukets påverkan:

Jordbruk (inklusive bete står för 35%) av all markyta globalt sett

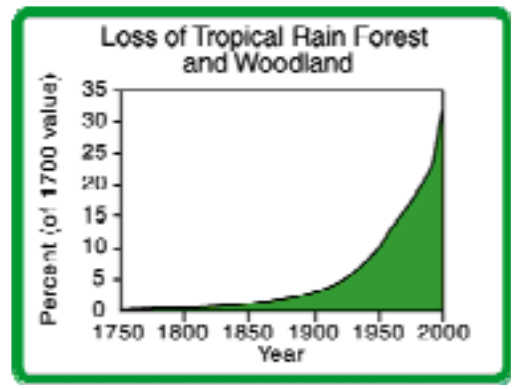
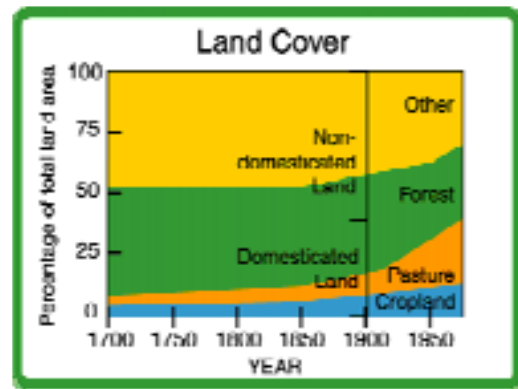
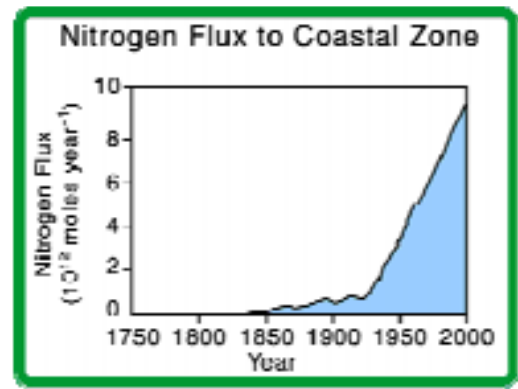
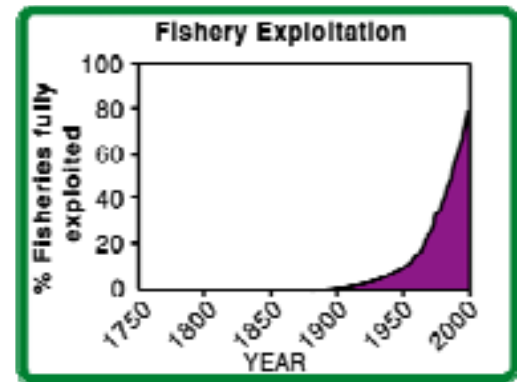
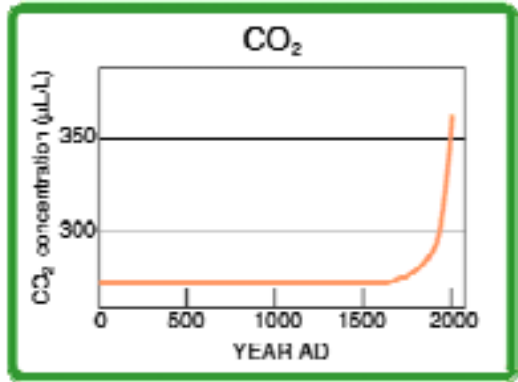
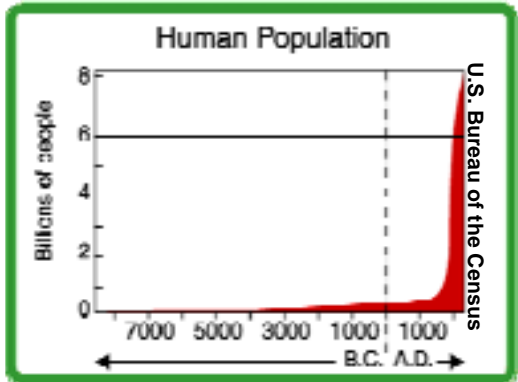
Står även för 70% av all vattenanvändning

Kvävefixering av människan har fördubblats

Fosforanvändningen har tredubblats

... och det är snabba förändringar

2. Välfärdsdilemma?

Vår välfärd beror av ekosystemtjänster, men ekosystemtjänster har utarmats

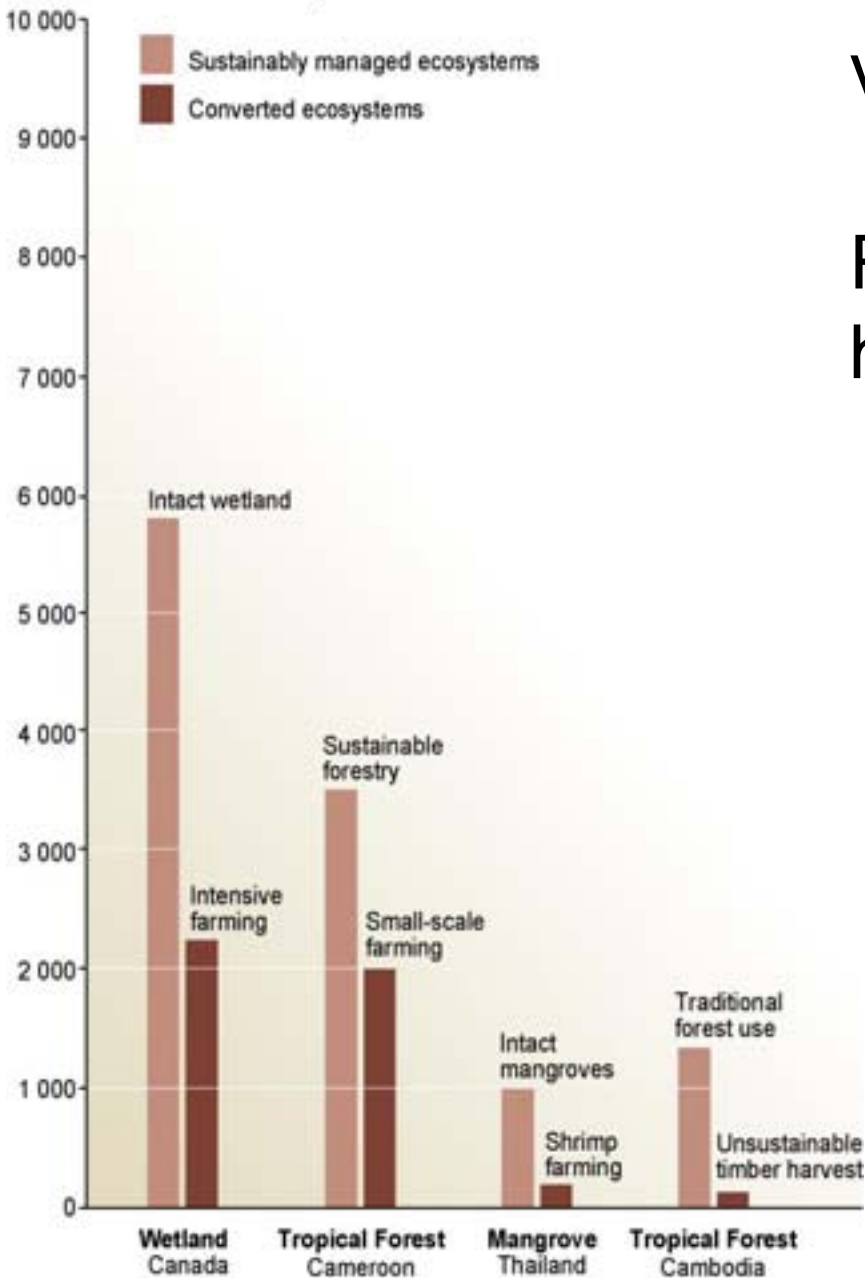
Förändringar i ekosystem har bidragit till ökad välfärd och ekonomisk utveckling

Har även inneburit ökad stress för ekosystem, vilket kan komma leda till lägre välfärd på sikt genom att minska framtida generationers möjlighet att utnyttja ekosystemtjänster

Status på producerande ekosystemtjänster

Service	Status
Producerande	↑
Reglerande	↓
Kulturella	↓
Understödjande	↓

Net Present Value in dollars per hectare

Source: Millennium Ecosystem Assessment

Värde av välskötta ekosystem

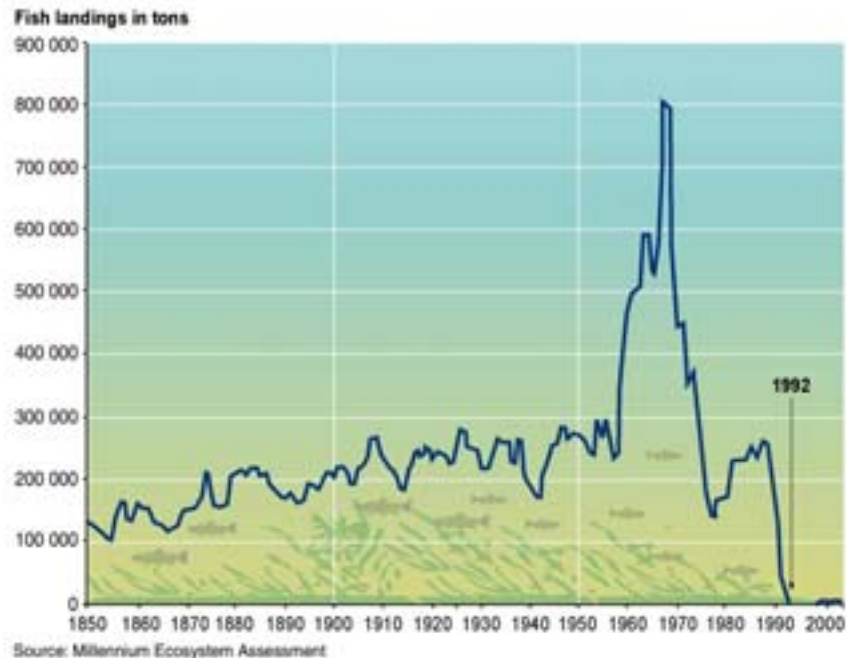
Reglerande/kulturella tjänster har sällan marknadspris

Ofta högre totala ekonomiska värden i ett hållbart förvaltats system

Förlusten sällan fångad av vårt ekonomiska system

Ofta är några individer som tjänar mycket, men många förlorare som förlorar lite

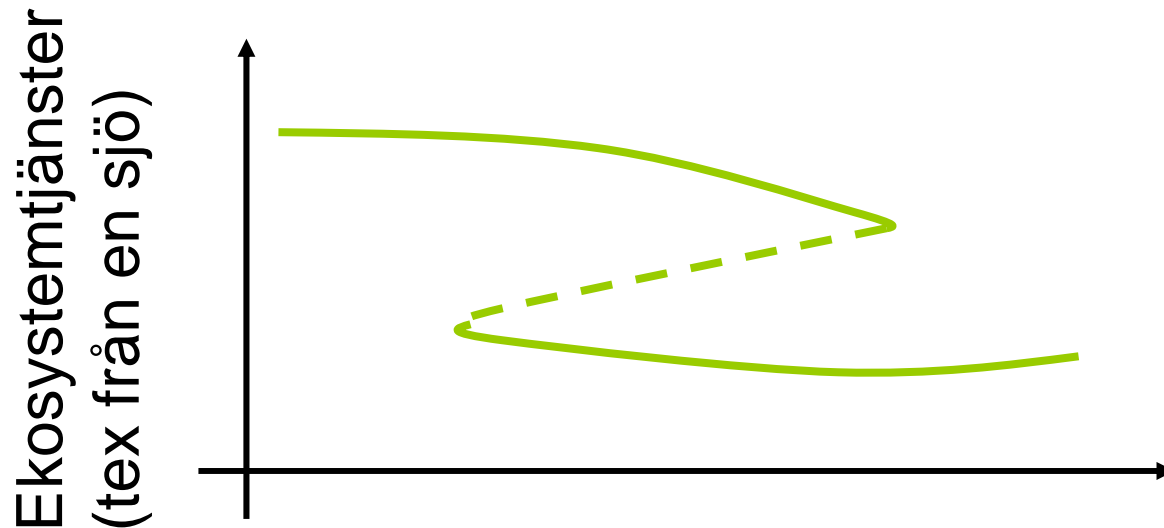
3. Tröskeleffekter

Ekosystemförändringar är ofta:

- Överraskande - snabba och omfattande förluster av ekosystemtjänster
- Kostsamma
- Ibland irreversibla

Tröskeleffekter, forts...

Ökad stress (tex fosforus)

Flippar har skett i nästan alla typer av ekosystem

Tempererade sjöar

Tropiska sjöar

Våtmarker

Korallrev

Grunda laguner

Kustområden

Tempererade skogar

Tropiska skogar

Gräsmarker

Savanner

Stepp/tundra

4. Scenarios

TechnoGarden

Adapting Mosaic

Order from Strength

Global Orchestration

5. Respons

Förståelse för ekosystem som grunden för människans välfärd

Mänskligt dominerade system som möjlighet till förbättrad förvaltning (urbana områden, jordbrukslandskap)

Fokusera på multifunktionella system (undvik optimeringsfälla för en tjänst)

4. Respons forts...

Överraskningar och tröskeleffekter: Experimenterande för lärande på 'rätt' skalnivå. Bygga resiliens/buffertkapacitet

Förbättrade samarbeten mellan beslutsfattare, förvaltare och forskare

En stor utmaning! Samverkan finns redan på agendan. Pendel mellan deltagande och centralstyrning. Även experimentera med samverkansformer.

Eliminera stöd som leder till överutnyttjande - bygga ut system av 'betalning för ekosystemtjänster'